

La Femosa

gener-febrer de 2017
Número 286 P.V.P. 3€

Revista d'opinió i informació local. ARTESA DE LLEIDA

LA FEMOSA

AGRUPACIÓ CULTURAL - ARTESA DE LLEIDA

50 ANYS DE L'AGRUPACIÓ CULTURAL LA FEMOSA

FESTIVAL PER LA MARATÓ DE TV3

Edita

Agrupació Cultural la Femosa
Carrer dels Gallart, 7
25150 Artesa de Lleida (Segrià)
Telèfon: 973 167809
 E-mail: lafemosa@artessalleida.cat

Direcció i coordinació

Josep Gallart Fernández
 Lluís Gil Fontanet

Col.laboradors

Alternativa Ecologista d'Artesa
 Cèlia Argilés Andrés
 Albert Batiste Bonet
 Miquel Carrera Castellví
 Adolf Costafreda Castillo
 M. Àngels Curcó Ribelles
 Isidre Drudis Bellmunt
 Josep Maria Esteve Muñoz
 Felip Gallart Fernández
 Josep Gallart Fernández
 Oriol Liarte Torrelles
 Plataforma Animalista Terres
 de Lleida
 Lluís Gil Fontanet
 Miquel A. Navarro Solé
 Ramon Serra Batlle
 Eulàlia Solà Miró

Fotografies

Arxiu fotogràfic de La Femosa
 Josep Mª Esteve Muñoz
 Isidre Drudis Bellmunt
 M. A. Florensa Bertran
 Josep Gallart Fernández

Correccions

Eulàlia Solà Miró

Impressió

Impremta Payà, Lleida

La Femosa 2ª època
 Número 286,
 gener-febrer de 2017
 DL L 264-1981
 ISSN: 2339-7365
 P.V.P. 3 euros

Els articles que apareixen a les pàgines de La Femosa reflecteixen únicament l'opinió de llurs signants.

SUMARI

D'ahir i d'avui	3
Pòrtic	4
Actualitat artesenca	5
Moviments de població 2016.....	13
Pluviometria 2016.....	14
Programa d'actes del 50 aniversari de La Femosa.....	16
10 anys!!! Griu!!!.....	18
Amb el temps tot arriba.....	22
Domus domini. Les ermites	23
De tant en tant tornem a parlar del mateix	24
L'univers és finit, però no té límits	26
Cingleres	27
Hipercolesterolèmia	28
Ho estavem esperant amb candeletes	29
Cròniques del CF Artesa de Lleida.....	31
Mots encreuats	32
Entreteniments	33
Ho hem llegit a... ..	34
Telèfons i horaris d'interès	35
Solucions als passatemp.....	35
Enigma.....	35
Imatges d'actualitat	36

Amb el suport de:

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

Ajuntament
 d'Artesa de Lleida

Generalitat de Catalunya
 Departament de la Presidència

Diputació de Lleida

D'ANTJUR I D'AVUI

Les escoles i el carrer de Sant Ramon als anys vint del segle XX i actualment

Fotos: Isidre Drudis Bellmunt

PÒRTIC

L'Agrupació Cultural la Femosa va néixer d'una forma legal el dia 1 d'abril de 1967, per reivindicar la catalanitat del poble, recuperar el seu patrimoni i promoure la seva cultura i una mentalitat oberta, progressista i democràtica. I ho va fer dins del context de la dictadura franquista, que mostrava tothora la seva animadversió cap a Catalunya, cap la seva cultura i cap a qualsevol forma d'entendre les coses més enllà de la seva ideologia feixista, nacional-catòlica i espanyolitzant. Amb el precedent de l'Agrupació Jovenívola, que havia nascut quatre anys abans (31 de març de 1963), de la Societat la Primavera que va dinamitzar la cultura artesana entre els anys 1912 i la Guerra Civil i de l'obra cultural dels sindicats de Sant Isidre i el Porvenir que se circumscriurà al període de 1918 i 1923, quan va viure la seva plenitud, és obvi que cap entitat cultural artesana no ha tingut la durada, ni la vitalitat de la nostra agrupació. La Jovenívola just va durar quatre anys. La Primavera no va arribar als vint-i-cinc i l'obra cultural dels sindicats es va limitar a uns cinc anys d'activitats amb certa continuïtat.

Al llarg d'aquests cinquanta anys des de la seva fundació, l'Agrupació Cultural la Femosa s'han impulsat innumerable activitats culturals que han dinamitzat i marcat el ritme cultural d'Artesa de Lleida, convertint-la en un referent d'abast nacional. Teatre, esport, escacs, lectura en català, cursos de català, club de lectura, biblioteca, recitals de cançons i de poesia, concerts, edicions de llibres sobre Artesa, recuperació de festes com la de Sant Joan i Sant Jaume, tertúlies, xerrades, conferències, sardanes, postals nadalenques, esplai per la mainada, excursions, sortides per conèixer el poble i el terme, campanyes per reivindicar i salvar el patrimoni, recuperació del folklore i de la història, gastronomia, parades de llibres, excursions... Per la seva continuïtat i rellevància cal destacar el Grup de Recerques Arqueològiques, que el proper any també complirà 50 anys i la nostra revista, que aquest setembre també celebrarà el seu cinquantenari. Per tot plegat ens sembla molt oportuna la celebració d'aquest cinquanta anys de vida amb un calendari ple d'actes i esdeveniments que volen abastar públics ben diversos i, a la vegada, palesar la nostra manera d'entendre la cultura i el progrés. Xerrades, sortides, conferències, recitals de poesia, concerts, edicions i presentacions de llibres, festes populars, que no són altra cosa que la manera de mostrar la nostra voluntat de treballar per al creixement cultural d'Artesa de Lleida amb tantes ganes, il·lusió i generositat com quan vam començar, aquest any ja fa mig segle. Us hi esperem a totes i a tots.

Seu de l'Agrupació Cultural La Femosa.

ACTUALITAT ARTESENCA

Josep Maria Esteve

Fotos: Arxiu la Femosa, J. Ma Esteve i M. À. Florensa

FESTIVAL PER LA MARATÓ

L'**Associació de Dones La Pubilla**, va organitzar el ja tradicional **Festival per La Marató** i diferents activitats per recaptar diners per tal de destinar-los a la investigació de l'ictus i de les lesions medul·lars traumàtiques.

Així, durant el matí del diumenge 18 de desembre vam poder gaudir d'un vermut popular i d'un taller de moviment a càrrec de l'Esbart dansaire del Sícoris, com també una classe de zumba per acabar d'obrir la gana a tots els assistents.

Per la tarda, durant el festival vam poder adelitar-

nos amb les veus dels nostres petits, de la representació d'un breu fragment d'una obra de teatre interpretada pels components del grup de teatre infantil creat recentment, d'una exhibició d'acrosport o gimnàstica acrobàtica i de taekwondo. També van participar els alumnes de l'escola que realitzen activitats extraescolars de ball, van actuar l'agrupació de percussió de l'Escola de Música i hi va haver una exhibició de ball a càrrec del grup de zumba del poble.

Tot el festival va ser presentat per la Gemma Olom, la Júlia Salla i la Marina Fuchó.

Taller de moviment.

Classe de zumba.

Exhibició de gimnàstica.

Exhibició de taekwondo.

Les components de la junta de l'Associació de Dones i les presentadores del festival.

Actuació de l'agrupació de percussió.

FESTES DE NADAL

El dia 19 de desembre, l'Escola Municipal de Música va oferir un concert de Nadal a tot el poble, on els alumnes de l'escola van poder mostrar tots els avenços que han fet durant els primers mesos de curs. Així, vam poder gaudir de les actuacions de les dues corals, la de Vaillets i la de Minyons, de les agrupacions de guitarres i percussió, i dels combos de música moderna.

Concert dels alumnes de l'EMMA.

Com és tradicional per aquestes dates, els nens i nenes van poder fer cagar el Tió, però com l'any passat, a més de l'escola i a casa, el dia 24 de desembre ho van poder fer amb un Tió gegantí, a la Sala del Teatre Municipal. Bé, els més petits del poble no van ser els únics a fer-lo cagar, algunes padrines, i algun que altre regidor, també van voler sortir a fer cagar el Tió. En acabat, es va fer lliurament dels premis del concurs de decoració de balcons organitzat per l'Ajuntament. La guanyadora del primer premi fou la Yolanda Romero, el segon premi fou per l'Antoni Mor i el tercer per la Yolanda Garcia. Tots els assistents van poder menjar coca i xocolata repartida pels membres de l'AJALL.

Cagar el tió.

Primer premi del concurs de decoració de balcons.

Segon premi del concurs de decoració de balcons.

Les celebracions van continuar amb la celebració de la Missa del Gall i la representació del Pessebre Vivent a càrrec dels nens i nenes de la primera comunió. Després de sopar en família, l'Associació de Joves d'Artesa va organitzar una Festa del Jovent fins a altes hores de la matinada amb l'actuació de diferents Dj's. La nit però, va acabar amb alguns actes de vandalisme, ja que el dia de Nadal es va despertar amb diversos desperfectes ocasionats al mobiliari del poble. Així, es van arrencar diferents papereres a la plaça de les Albízieis, que van llençar al mig del carrer, es van trobar diferents testos tombats, i flors arrencades als voltants de l'església.

Participants al Pessebre vivent (Foto: M. Bellmunt).

El dia de Nadal i de Sant Esteve van venir farcits d'activitat cultural. Així, el dia de Nadal vam poder gaudir d'un gran concert de Nadal a càrrec del grup *Son de L'Havana*, que va fer gaudir a tot el públic assistent amb el seu repertori de nades, cançons de taverna i havaneres. Després de menjar els canelons del dia de Sant Esteve, tot aquell qui va voler, va poder fruit de les habilitats interpretatives del jove pianista Albert del Viso, i de les habilitats màgiques del mag Adriaco.

Actuació del grup *Son de l'Havana*.

Actuació del pianista Albert del Viso.

Per Cap d'Any, hi va haver, a més de les celebracions particulars, diferents celebracions multitudinàries per donar la benvinguda al nou any 2017, ja sigui a la Sala del Teatre Municipal, a la Llar de Jubilats o en alguns dels restaurants del nostre poble.

Festa de Cap d'Any a la Llar de Jubilats.

Amb l'entrada del nou any va arribar també El Gran Camarlenc, que va recollir les cartes dels nens i nenes per tal d'orientar Ses Majestats, els Reis Mags d'Orient, en quins són els regals demanats per la quitxalla d'Artesa. Els Reis Mags van arribar puntuals a la seva cita, la tarda del dia 5 de gener pel passeig de Sant Ramon, i després de l'ofrena de regals al nen Jesús a l'església, es van

encaminar a portar els regals a tots els nens i nenes a les seves respectives cases. El nou any, també va portar activitat cinematogràfica. Així, els primers dies de l'any van portar tres pel·lícules per satisfer tots els públics.

El Gran Camarlenc recollint lescartes pels Reis.

Cavalcada del Reis Mags d'Orient.

I com no, no podien acabar les celebracions nadalenques, sense el concert de Nadal de la coral *La Primavera artesenca*, que per motius de calendari, no es va poder realitzar fins el 8 de gener. Aquest any, el concert també va comptar amb la participació de la coral *Clavellina* de Torrefarrera. Totes dues formacions corals ens van delectar amb la interpretació de diferents nadales. Durant els dies laborables del període nadalenc, l'AMPA de l'escola *Els Til·lers* amb la col·laboració d'Artesa Gym, va organitzar un parc esportiu de Nadal, on tots els qui van voler, van gaudir de la pràctica d'esports, de tallers de manualitats, de gimcanes, torneigs, exhibicions, concursos i moltes altres activitats.

Concert de les corals *Clavellina* i la *Primavera artesenca*.

ARRIBA LA TECNOLOGIA 800

A finals del mes de desembre va quedar implantada a Artesa la nova tecnologia 4G, un nou estàndard per a la connexió dels telèfons mòbils a internet, per tal que aquestes siguin més ràpides i amb una millor cobertura. Aquest nou sistema va obligar la resintonització de la Televisió Digital Terrestre.

ASSEMBLEA DE L'A. C. LA FEMOSA

El 13 de gener, a 2/4 de 10 del vespres, va tenir lloc, al local social de l'entitat, l'assemblea anual de socis i sòcies de l'Agrupació Cultural La Femosa. En ella, a més de donar comptes de l'exercici del 2016, tant a nivell econòmic com d'activitats celebrades, es va establir el calendari d'activitats per aquest any 2017, any en què l'associació celebrarà el 50è aniversari.

Biblioteca de l'A.C. La Femosa.

GELADES

El nou any va començar, com va acabar l'anterior, amb boira i temperatures d'hivern, però el primer cap de setmana del 2017 va arribar amb unes temperatures inferiors al 5 graus sota zero i conjuntament amb una humitat elevada, la qual cosa va provocar unes gebrades molt intenses que van convertir els voltants d'Artesa en paisatges de postal.

FESTIVITAT DE SANT ANTONI

Un any més, arribat el 17 de gener, Artesa va celebrar la festivitat de Sant Antoni, dia de festa local al nostre municipi. El programa d'actes religiosos i festius previstos foren els següents: A les 12 del migdia.- celebració de la Santa Missa oficiada pel Bisbe de Lleida, i tot seguit, la tradicional benedicció de vehicles i animals a la plaça de l'església.

A les 2 del migdia.- Dinar popular al Sala de la Llar del Poble, i en acabat hi va haver ball amb el Grup PJ4 amb música dels anys 60 i 70.

OBRES DE REFORMA LA SEU SOCIAL DE L'A. C. LA FEMOSA

Durant aquests darrers mesos, l'Agrupació Cultural La Femosa hem realitzat diferents actuacions de manteniment i rehabilitació del nostre local social. Així, entre altres, es va reparar la teulada, la canalera i el baixant de les aigües pluvials, i es va repicar una paret de la planta baixa per tal de deixar vista la pedra que la compona. Aprofitant les obres, s'han netejat per golfes i s'han col·locat prestatgeries, per tal d'habilitar l'estança com a arxiu de l'associació.

TRACTORADA PAGESA

Els dies 27 i 28 de gener, el sindicat *Unió de Pagesos*, va convocar *Marxa pagesa per a la dignitat*, una marxa amb tractors que, des de tots els punts del nostre país, va recórrer tot Catalunya fins a Barcelona per reclamar suport, dignitat i reconeixement per a l'activitat agrària, així com uns preus justos pels productors.

El dia 17 de gener, Unió de Pagesos va celebrar una xerrada informativa a la sala d'actes de Casa de la Vila. Diversos pagesos del nostre poble es van unir a la convocatòria i van participar en la marxa fins a la capital del nostre país. Des de la revista de *La Femosa* volem donar tot el nostre suport a la pagesia en les seves reclamacions i en la seva gran tasca vertebradora del territori.

ACTES DEL 50 ANIVERSARI DE L'A. C. LA FEMOSA

L'any 1967, l'Agrupació Cultural La Femosa va iniciar la seva trajectòria, per tant, aquest any 2017 celebrem el cinquantenari de l'associació. El passat divendres 27 de gener, a 2/4 de 9 del vespre, a la Sala d'Actes de Casa de la vila, es va donar tret de sortida als actes de celebració d'aquesta efemèride tant important, amb la presentació del logotip i del calendari d'activitats que es duran a terme durant tot l'any.

Després de la inauguració dels actes del cinquantenari, va tenir lloc el primer dels actes anunciats en el calendari, amb la *presentació del número 3 de la revista Shikar* del Centre d'Estudis Comarcals del Segrià a càrrec de Quintí Casals, on es recull les comunicacions presentades a les III Jornades d'estudis sobre el Segrià que es van celebrar el 21 de novembre de 2015 a Artesa de Lleida corresponents a quatre treballs que parlen del nostre poble.

Seguidament va tenir lloc la conferència *El conflicte pels béns artístics del monestir de Sixena*, a càrrec d'Albert Velasco, conservador del Museu de Lleida. El divendres 17 de febrer, a 2/4 de 10 de la nit, al local social de l'Agrupació, va tenir lloc l'acte *Camins fondals, la poesia de Josep Estadella*, a càrrec de Felip Gallart, Eulàlia Solà i Joan Bellostas, amb l'acompanyament a l'acordió de Jordi Vivas.

Presentació del logotip del cinquantenari.

Presentació de la revista *Shikar* del CECS.

Vetllada poètica.

ASSEMBLEA DE LA LLAR DE JUBILATS

El passat dissabte 28 de gener, la llar de Jubilats va celebrar l'assemblea anual de socis i sòcies, al seu mateix local social. L'assemblea estava convocada a 2/4 de 5 de la tarda en primera convocatòria i mitja hora més tard en segona. Després de tractar els diferents punts de l'ordre del dia, es va realitzar la projecció d'un vídeo amb imatges del sopar de Cap d'Any i en finalitzar hi va haver un refrigeri pels assistents.

Representació de l'obra *En Jan Totlifan*.

ACTIVITAT TEATRAL

Durant els primers mesos de l'any l'activitat teatral ha continuat amb la representació de dues obres dins del cicle de Teatre de Xarxa.

Així, el 29 de gener, a les 6 de la tarda, al Teatre Municipal s'hi va representar l'obra *En Jan Totlifan*, a càrrec de la companyia Estaquirot.

El diumenge 19 de febrer, també a les 6 de la tarda al Teatre Municipal, La companyia Sgratta va representar l'obra *Sol amb la Lluna*.

INSPECCIÓ TÈCNICA DE VEHICLES

El divendres 3 de febrer, entre les 9 del matí i la 1 del migdia, va tenir lloc a l'aparcament del recinte de les piscines la revisió tècnica anual de vehicles i maquinària agrícola.

BALL A LA SALA

A mitjans d'aquest mes de febrer, i després d'uns anys sense fer-se, es va tornar a fer ball a la Sala del Teatre Municipal. Les sessions estaran coordinades pel veí de Puigverd de Lleida, en Josep Rebull, que també és l'encarregat del curs de ball que tots els dilluns organitza el grup de percussió Kumbeva.

Les sessions, tenen lloc cada quinze dies i es duen a terme en finalitzar la projecció de la pel·lícula de cada diumenge.

FESTA DE SANTA ÀGUEDA

Un any més, l'Associació de Dones *La Pubilla*, va organitzar una sèrie d'actes en honor a la patrona de les dones, Santa Àgueda.

Així, el dissabte 4 de febrer, a partir de les 9 del vespre hi va haver el sopar de Santa Àgueda que, igual que l'any passat, estava oberta a tothom. En acabat del sopar hi va haver ball a càrrec de l'orquestra Excelsior.

A l'endemà diumenge 5 de febrer, dia de Santa Àgueda, a 2/4 d'11 del matí hi va haver la tradicional processó de Santa Àgueda. Tot seguit, es va celebrar la Missa en honor de la patrona de les dones, i en acabat, tots els assistents van poder gaudir de coca i xocolata a la casa parroquial.

Sopar de Santa Àgueda.

Xocolatada.

Paperera per lleçar les deposicions dels gossos.

NOU MOBILIARI URBÀ

A mitjans del mes de febrer l'Ajuntament d'Artesa va instal·lar en diferents punts del poble unes papereres especials per a que les persones que passegen els seus gossos pel poble, hi puguin llençar les deposicions que fan aquests, sense embrutar d'aquesta manera el municipi. També es va instal·lar, a la vorera d'enfront de l'entrada a l'escola municipal, uns cendrers per tal que els fumadors hi llencin les puntes de les cigarretes. Està molt bé intentar incentivar el civisme entre els pares i mares fumadors. Tot i que potser, davant d'una escola no seria el millor lloc. Esperem que aquestes dues bones iniciatives comportin una millora en el civisme i els hàbits dels nostres convilatans.

CINEMA GENER-FEBRER

Dia	Pel·lícula
1 de gener	100 metros
6 de gener	Peter y el dragón
8 de gener	Cazafantasmas
15 de gener	Una madre imperfecta
22 de gener	Secuestro
5 de febrer	Mascotas
12 de febrer	Diario de Bridget Jones. Baby
26 de febrer	Tenemos que hablar

MOVIMENTS NATURALS DE POBLACIÓ 2016

Josep Ma Esteve

Aquest any 2016, Artesa ha continuat mantenint una població superior als 1500 habitants, en concret en el nostre poble hi ha censades 1551 persones. Així durant l'any 2016 el nombre d'habitants del nostre poble ha augmentat en 20 persones respecte a l'any anterior 2015.

A principis d'aquest any 2017 a Artesa hi vivim un total de 808 homes i 743 dones. Com és natural, el nombre de persones que viuen en una localitat fluctua molt. Persones novingudes, naixements, defuncions, matrimonis, etc.

De les dades en podem extreure què, a diferència dels darrers anys, aquest any passat, a Artesa, han nascut les mateixes persones que les que ens han deixat.

A continuació en teniu un resum:

POBLACIÓ TOTAL	1551 habitants
Homes	808
Dones	743

MATRIMONIS	4 parelles
-------------------	------------

BATLLE BESORA MARRERO GARCIA	ALFONSO MARIA JOSE
MUÑOZ BERMUDEZ MUÑOZ PICO	ADRIAN MARTIN TUIXEN
GRANADOS RESINA OCAÑA VEGA	DAVID LAURA
GALLART ARENAL FLORES IRAHOLA	JORDI SORAYA MERCEDES

NAIXEMENTS	Total 14
Nens	6
Nenes	8

OMS PONS, JOAN	JOAN	ROSER
PEREZ LEON, VALENTINA SOFIA	CESAR ORLANDO	MARIA EUGENIA
VALGAÑO BERTRAM, LAIA	IGNACIO	ANNA
LOPEZ RODRIGUEZ, JOSEP ANTONI	DANIEL DAVID	MARIA MERCE
BOUDJELIDA WISSEM, TAWBA	AHMED	RABIAA
AL VAREZ GARCIA, ABRIL	JAVIER EDUARDO	SIL VIA
NIUBO ALBA, LLUM	JORDI	MARIA ISABEL
ROJAS MARTINEZ, JUDITH	FERNANDO	Ma ISABEL
JIMENEZ ARGILES, CESC	FRANCISCO JAVIER	ELIONOR
GRANADOS BENHOMMANE, RAYAN	VICTOR	ROUYAT
SAEZ CORRAL, ROC	ADRIAN	DEVORA
LOPEZ SERRANO, MARIA	DAVID	MARIA JOSE
MORGANTI TORRES, SOFIA AITANA	DIEGO	ROMINA

DEFUNCIONS	TOTAL 14 persones
Homes	7
Dones	7

ALAPONT GONZALEZ	FRANCISCA
PERO CASTELLO	CARME
SOLE PARIS	RAMON
TRAVESET MORA	JOSE
COSTAFREDA OLOMÍ	FELIP
FARRÉ PUJOL	AMÀLIA
PIJUAN GARRÓS	JAUME
OLOMÍ ANÉ	ISIDRE
RAURET PALAU	NATIVITAT
PARIS BONET	ROSA
BADIA CASTILLO	MERCÈ
MOR PARIS	LEOCÀDIA
DRUDIS PIRO	RAMON
GALLART ORIOL	ROSITA

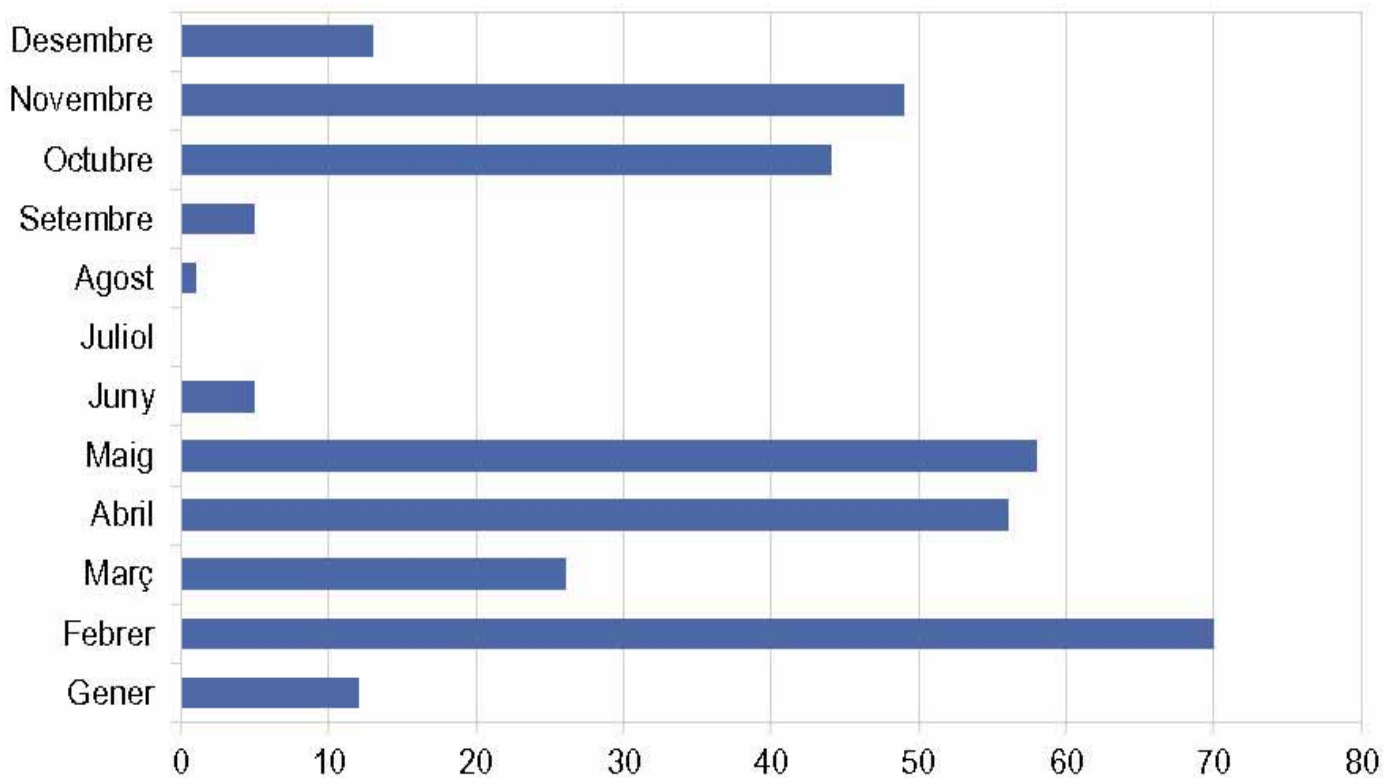
PLUVIOMETRIA 2016

Ramon Serra Batlle

DIA	PLUJA/DIA	ACUMULAT
03-01	3	3
04-01	7	10
05-01	2	12
07-01	2	14
11-02	6	20
12-02	1	21
13-02	13	34
14-02	11	45
22-02	4	49
27-02	33	82
05-03	5	87
12-03	1	88
15-03	13	101
19-03	2	103
20-03	4	107
22-03	1	108
05-04	34	142
17-04	1	143
21-04	15	158
30-04	6	164
09-05	5	169
10-05	10	179
11-05	6	185
22-05	3	188
28-05	34	222

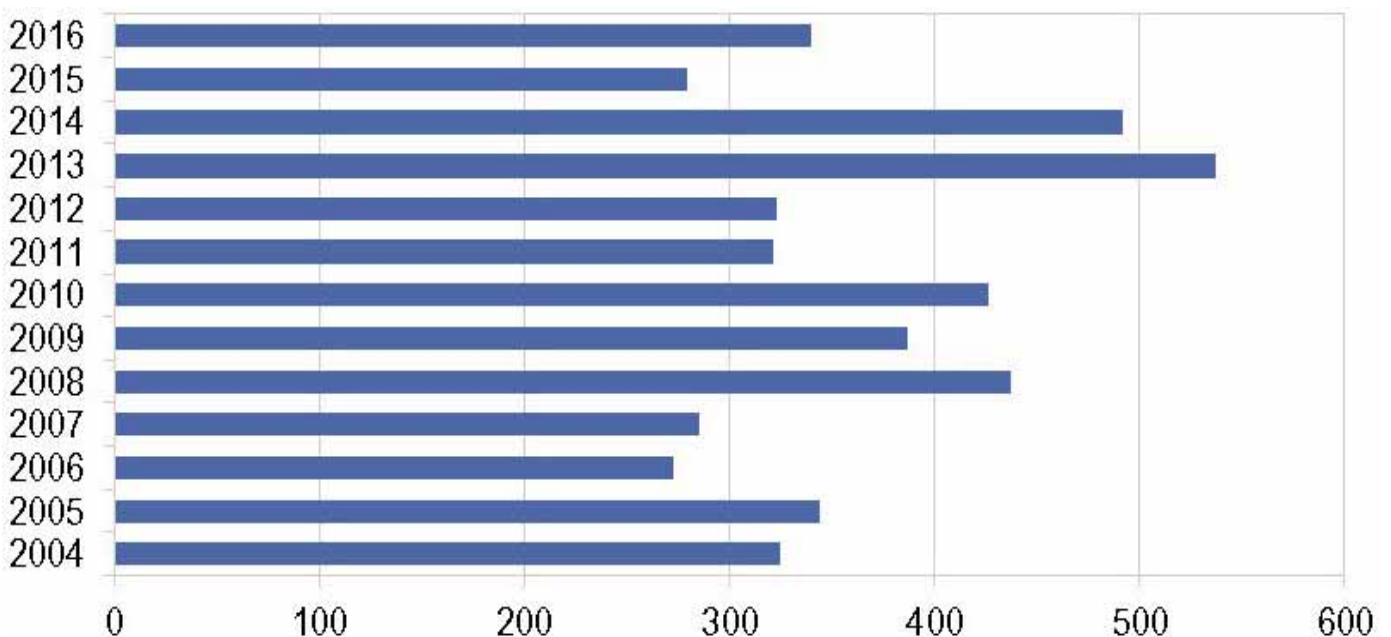
DIA	PLUJA/DIA	ACUMULAT
05-06	1	223
16-06	1	224
18-06	2	226
30-06	1	227
16-08	1	228
10-09	1	229
14-09	4	233
06-10	6	239
13-10	3	242
14-10	19	261
23-10	6	267
24-10	10	277
03-11	1	278
04-11	2	280
05-11	4	284
21-11	6	290
23-11	17	307
24-11	7	314
26-11	3	317
27-11	9	326
04-12	2	328
16-12	6	334
17-12	2	336
21-12	1	337 (Boira)
27-12	2	339

GRÀFICA PLUVIOMETRIA 2016.

Mes	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Set.	Oct.	Nov.	Des.
Litres	12	70	26	56	58	5	0	1	5	44	40	13

GRÀFICA PLUVIOMETRIA 2004-2016.

Any	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Litres	324	343	272	285	437	386	426	321	322	537	491	279	339

MARÇ

Dia.- Diumenge 12

Hora.- 10 del matí

Acte.- Visita guiada a les **pedreres de l'Astó**, a càrrec de **Fèlix Martín**, mestre picapedrer de La Floresta i **Jaume Oró**, geòleg. Activitat coorganitzada amb l'Associació Esportiva Superbé. S'hi podrà anar amb vehicle propi o bé caminant, per tant hi haurà dos horaris d'explicacions a la pedrera pels dos grups que es faran.

Lloc sortida- Plaça Major

Dia.- 26 de març **visita guiada al Museu de Lleida: Diocesà i Comarcal**. Apunteu-vos abans del dia 20 de març a . **Hora:** 11 del matí. durada prevista de 2 hores.

Dia.- Divendres 24

Hora.- a 2/4 de 10 de la nit.

Acte.- **Camins fondals: la poesia de Jaume Agelet** a càrrec de **Felip Gallart, Eulàlia Solà i Joan Bellostas**. Acompanyament amb acordió per **Jordi Vivas**.

Lloc.- Local social de l'Agrupació Cultural La Femosa.

Dia.- Divendres 31.

Hora.- a 2/4 de 9 de la nit.

Acte.- Conferència: **El procés d'independència de Catalunya** a càrrec de **Marta Rovira i Vergés**. Portaveu del Grup Parlamentari de Junts Pel Sí.

Lloc.- Teatre municipal.

ABRIL

Dia.- Divendres 7.

Hora.- a 2/4 de 10 de la nit.

Acte.- Conferència: **Física Pop, La ciència a l'abast de tothom**. Xerrada espectacle a càrrec d'**Anicet Cosialls**.

Lloc.- Teatre municipal.

Dia.- Divendres 21

Hora.- a 2/4 de 10 de la nit

Acte.- Presentació del llibre: **Els Tartanys a la terra de la música de Jordi Oró** a càrrec de **Javier de Castro**.

Lloc.- Teatre municipal.

MAIG

Dia.- Divendres 19.

Hora.- a 2/4 de 10 de la nit.

Acte.- Conferència: **Des del Big Bang fins avui: història del nostre univers**, a càrrec de **Ramon Drudis Mauri**, enginyer i divulgador de la ciència astronòmica.

LLloc.- Teatre municipal.

Dia.- Dissabte 27.

Hora.- a les 8 de la tarda.

Acte.- Concert a càrrec de **The New Zombis**. Grup participant al programa **Oh Happy Day de TV3**, cor de gospel de la facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona

Lloc.- Teatre municipal.

JUNY

Dia.- Divendres 2.

Hora.- 2/4 de 10 de la nit.

Acte.- Presentació del llibre: **"La Maseta 1816-1839, de la llegenda a la història"** de **Núria Gallart i Felip Gallart**. Durant la presentació es projectarà el documental que es va realitzar sobre aquest personatge. Algunes de les seves localitzacions es van filmar al nostre poble.

Lloc.- Teatre municipal.

En unes dates del mes de juny, encara per precisar, es faran la **Festa del segar i la Festa del batre**. Així mateix es farà una visita al Roc de Pessonada i altres indrets on transcorre la novel·la de Pep Coll "El salvatge dels Pirineus", organitzada pel *Grup de Lectura*.

Sembra a ma a l'estil tradicional, una de les activitats de l'A.C. La Femosa.

Trobada del Grup de Lectura.

10 ANYS!!! GRIU!!!

Josep Mª Carrera Fornalés

Us faig quatre pinzellades cronològiques de la temporada del 2016 i de la celebració del 10è d'aniversari del Griu.

Aquest any passat 2016 hem celebrat el 10è aniversari del griu i per aquest motiu ens sentíem motivats per aquesta efemèride i il·lusionats per allò que ens esperava durant l'any, per això del número 10... ens agraden els números rodons. Iniciem temporada amb la il·lusió d'estrenar carro per transportar el Griu i anem a Cabrera de Mar el 16 d'abril, un dissabte. Durant el viatge els moviments del carro no absorbeixen les vibracions de la carretera i el griu en pateix les conseqüències, és clar! estava acostumat a viatjar en primera class; *furgo* amb suspensió del Ricard Batiste i així doncs es van trencar les potes de l'estructura d'alumini del davant, i per tant, tota la jornada va ser amb dificultat màxima i el viatge de tornada sense potes molt pitjor. Començàvem bé l'any!!!.

Actuació del Griu a Cabrera de Mar.

El 23 d'abril, dissabte. Sant Jordi a Sant Boi, esperàvem poder passar una jornada agradable i

un Sant Jordi diferent, de fet sí que va ser diferent, després de plantar les bèsties va començar a ploure, primer unes gotes i després pluja intensa i nosaltres mirant com es mullaven les besties sense poder fer res, tan sols esperar. Al final la decisió que no volíem; anul·lació dels actes festius i molls cap a casa, axò sí, aventures no en falten, en plena pluja intentant carregar el Griu al carro, se'ns despenjar una porta a conseqüència d'un cop d'aire, collons! què està passant? Finalment els de la colla de Sant Boi ens van deixar eines i vam poder muntar la porta i això sense deixar de ploure, buff! finalment vam poder sopar, amb totes les colles.

30 d'abril, dissabte. Assemblea Territorial de l'Agrupació del Bestiari de Catalunya al Teatre Municipal d'Artesa, per tal de formalitzar l'elecció del Delegat Territorial de Ponent i Pirineus de l'Agrupació del Bestiari i Festiu de Catalunya, que va recaure en la persona d'en Josep Mª Carrera Fornalés. Val a dir, que tot es motivat per la persistència del president de l'Agrupació en Sete Udina, que calia eixamplar la representació a tot el territori i que tenien com a objectiu feu aquest any, que en complien 20 anys de la fundació de l'Agrupació del Bestiari al poble de Santa Fè (Penedès).

Celebració de l'Assemblea Territorial a Artesa.

7 de maig, diumenge. Amb l'Hydra, actuació durant el matí a les Festes de Lleida, organitzat per la Sirollada. La Sirollada aplega un conjunt de persones i entitats de la ciutat de Lleida que volem

començar a generar una Festa Major diferent, amb un programa d'actes propis, amb propostes originals i, sobretot, participatives.

4 de juny, dissabte. Centenari de l'Escola els *Til·lers*, és un veritable orgull que la nostra escola celebri el centenari i que la cultura popular hi pugui participar. Va ser una veritable jornada emotiva acompanyats del Griu, l'Hydra i de tots els diablons, una diada per recordar amb emoció, moltes felicitacions poble, tenim un veritable pila, amb uns fonaments culturals molts sòlids, Gràcies!!! Escola Pública d'Artesa i a tots els seus components.

Actuació al Centenari de l'escola.

18 de juny, dissabte. Celebració per tot l'alt del 10è aniversari dels Diablers de Juneda *Rojos de Junda*, amb la participació de tots els diablons, el Griu i l'Hydra, i colles convidades vingudes d'arreu. *Els Rojos* es van crear el mateix any que el nostre Griu i vull agrair-los que han estat fidels a la filosofia del foc i que sempre ens han fet costat. Les nostres colles es complementem a la perfecció. Per molts anys puguem fer tan bones obres amb el mateixos manobres. *Gràcies Rojos!*

Actuació dels *Rojos de Junda* a la Trobada.

23 de juny, dissabte. No podíem faltar a la tradicional revetlla de Sant Joan, que serveix per escalfar motors per la Festa Major i en especial aquest any.

2 de juliol. Festa Major, **8è Trobada del Bestiari i 10è aniversari del Griu**. És la culminació de tot un any de treball, de fer intercanvis amb altres colles perquè vinguin a la nostra població a fer lluir les seves bèsties, si tu vas, ells venen i així d'aquesta manera tan simple, assolim el compromís

de la paraula donada pel responsable per tancar el tracte i el pacte queda segellat i que sempre tothom compleix.

Aquest any crec que hem assolit un repte molt especial com diria el Merlí (sèrie televisiva d'èxit de TV3) "*hem fet trempar la colla*, no és fàcil motivar i esperonar inclús trobar el motiu per arribar a la inspiració engrescadora, però aquest any l'hem trobat, especialment a l'hora de l'elaboració i exhibició del regal gegant del griu i en l'execució de l'espectacle del Festival. Felicitats colla!!! ha estat de llagrimeta!!! la vostra representació i implicació d'allò millor, mil gràcies!!! Us he vist gaudir d'allò més i això no te preu, és d'aquells moments dolços que et passen a la vida, on vius la felicitat d'altres i t'adones que gaudint de la seva felicitat, tu també frueixes.

Un detall, aquest any hem estrenat vestit, pel conductor del Festival, aquest vestit ha estat confeccionat expressament per aquests tipus d'ocasions i elaborat totalment a mà para el nostre *spiker* i director artístic del Festival *Jordi Botero* (Jordi Granell), cal agrair-li, que durant tots aquests anys ha utilitzat un vestit propi de la seva companyia Xip Xap, gràcies Jordi. Trobareu el resum de la trobada a la *La Femosa* del juliol-agost número 283.

10è aniversari del Griu.

17 de juliol, diumenge. Cap a Tarragona amb l'Hydra i els diablons, mitjà Artesa estàvem escampats pel Serrallo, barri de pescadors del port de Tarragona, celebraven les festes de la Verge del Carme (patrona del Serrallo) hi ha un gran passeig i bona zona de restaurants per dinar tranquil·lament a la vora del mar. Els actes es van iniciar per la tarda amb un cercavila i els lluïments pertinents amb l'Hydra, a la celebració de l'aniversari de la Vibrieta de Tarragona no van faltar colles infantils, però la colla que fèiem més patxoca, sens dubte érem nosaltres.

L'Hydra a Tarragona.

22 de juliol, divendres. Cap al capvespre sortim cap a Sant Vicens dels Horts amb el Griu carregat al carro i arrossegat amb un vehicle no habitual a les sortides, aquest fet està motivat per les dificultats de coordinar dies i horaris de la colla. El vehicle en qüestió, en arribar a Igualada comença a fer un soroll no gaire cristià, tampoc és que anéssim sobrats de temps amb l'horari d'arribada i el vehicle per molt que acceleréssim allò no petava, en fi, vam arribar justets a l'hora i amb nosaltres la pluja, una pluja fina que ens va acompanyar durant tota la nit, semblava mentida, allí on anem portem pluja i una altra decisió que no volíem sentir, van comunicar-nos que la regidoria de festes havia suspès totes les activitats, apa! una altra sortida sense cremar, això sí, sopar vam sopar amb totes les colles juntes i cap a casa, per sort el vehicle va aguantar, però ja va anar just de tenir una experiència de Griu amb grua davall de la pluja.

23 de juliol, dissabte. Després de la nit del divendres a Sant Vicens dels Horts, som-hi! tornem ara amb el Griu i l'Hydra, aquest dos, no poden faltar per fer la processor dels fanalets de Sant Jaume, vam fer un cercavila acompanyats dels grallers d'Alfés i altres grallers components d'altres colles, és un dissabte d'estiu en que costa trobar la gent per fer cercaviles. El món de la cultura popular es complexe, especialment els músics, que tenen tendència a ser esperits lliures. Agraïments al Freixes d'Alfés pel seu compromís amb la cultura d'arrel, tot un luxe estar acompanyats per les seves gralles.

20 d'agost, dissabte. Amb l'Hydra i els Diablons cap a Granollers. Vam organitzar un autocar que vam omplir amb els pares dels Diablons. Eren Festes a Granollers, la plantada era per la tarda i els carrers estaven plens de gent, es respirava

ambient de Festa Major; en finalitzar la tarda se'ns va comunicar que el recorregut seria molt curt, ja que coincidia amb altres activitats i ens van limitar l'espai de foc, no crec que el recorregut tingués més de 20m, però quins 20m que vam fer! cremar i cremar i torna a cremar ho vam cremar tot el que teníem i més, fins que no va quedar ni una sola carrutxa, els de l'organització *flipaven* i els diablons xalaven d'allò més, era un no parar i per fi ens podíem venjar d'estar tota la tarda de braços creuats, perquè et diguessin que no hi havia recorregut per les colles infantils, nosaltres estàvem allí per gaudir del foc i tant que el vam gaudir!

2 de setembre, divendres. Tortosa espera el Griu, amb la bona fama que tenim per les terres de l'Ebre, especialment amb l'organització del Festival d'Enceses, el Griu i la colla són el cap de cartell del 33è correfoc de les Terres de l'Ebre, tot un clàssic en el món del foc. És una sortida esperada i la més important de totes, ja que no és tradicional. A Tortosa hi ha espectacle i participació activa i intensa, la gen són exigents i les colles es fan la competència, motivats per l'organització del correfoc. Valoren les enceses de les bèsties, del diables, les vestimentes i l'enginy de tot el conjunt, per tot això valia la pena viure l'experiència, dic això perquè és la primera sortida que no acompanyo el Griu fora vila, després de deu anys, per motius personals entre altres. La colla del Griu està preparada per assumir el relleu generacional en les sortides i intercanvis entre colles del bestiar, crec en el jovent de la colla, estan preparats, són intel·ligents i cal que espavilin ells sols, que corrin per aquests móns, portant el nom d'Artesa amb els valors que crec que els hem donat.

12, setembre. Ens comuniquen la mort de Sete Udina, President de l'Agrupació del Bestiari Festiu i Popular de Catalunya, després d'una intervenció quirúrgica de la qual s'estava recuperant satisfactòriament i sobtadament va canviar el pronòstic.

Vull dir-vos que en Sete amb el qual he tingut una relació cordial i els últims anys d'amistat, ha durat aquests deu anys. El primer dia que vam proposar de fer un Festival d'Enceses a Artesa de Lleida, en Sete va ser el primer aliat i en creure en la nostra iniciativa plantejada des d'un poblet del Segrià per uns entusiastes i il·luminats. Quan hi penso no sé què dir, però sí vull dir que ha estat un dels arquitectes del que avui representa el Festival en el món del Bestiari festiu i el que ha representat per Artesa de Lleida en la difusió de la cultura popular i tradicional. El Festival d'Enceses és una iniciativa única en el territori català, des del primer dia en Sete Udina va ajudar a impulsar-la i fer-la realitat, siguis on siguis em sento orgullós de ser el teu amic. La seva mort és una pèrdua irreparable pel món del Bestiari Festiu.

J. M. Carrera amb el trofeu del premi Best.

J. M. Carrera dirigint unes paraules al públic.

24 setembre, dissabte. Un clàssic, Montoliu. Aquest any també vam portar l'Hydra, el Correllengu de Montoliu és un èxit de participació en tots els sentits, bona organització i bon programa, aquest any teníem l'actuació del Pau de Pons, mentre prenem un entrapà i un refrigeri en acabar el cercavila.
5 de novembre, dissabte. Celebració d'un dinar de final de temporada, però no un dinar qualsevol, en aquest dinars solem fer una cassola de tros que és la manera com ens identifiquem com la colla i com ens sentim més a gust al costat dels que al llarg de l'any hem treballat espatlla amb espatlla i també és la manera de fer, dels de ponent, però aquest any el nostre cuiner ens ha proposat fer un fricandó, a la qual cosa no ens hem negat, tot el contrari ja que també fariem més especial la celebració dels 10 anys del Griu, amb pastís commemoratiu inclòs, els que ho vam poder gaudir, va ser per llepar-se els dits. Gràcies Pere Mas pel saber fer, fora i dintre de la cuina de la colla.

Dissabte 19 de novembre, s'ha celebrat el *Festivitas Bestiarum* a la ciutat de Badalona, convocada per l'Agrupació del Bestiari Festiu i Popular de Catalunya. En aquesta gala es va fer lliurament d'un diploma a les entitats que fan anys i es lliuren els premis Best, també s'anomena ambaixador del bestiari, que aquest any ha recaigut en el meteoròleg Tomàs Molina, que substitueix la Rita Marzoa.

Els Premis BEST, compten amb dos grans categories:

- Projectes i iniciatives impulsades per les entitats federades.
- Reconeixement a la societat pel foment dels valors de la cultura popular i tradicional.

Festivitas Bestiarum que se celebra en commemoració del Dia Europeu del Bestiari Festiu, el Festival d'Enceses d'Artesa de Lleida (Associació El Griu d'Artesa), va rebre un dels premis BEST a projectes i iniciatives impulsades per les entitats federades. **18 de desembre**, diumenge. Al matí molt de matí ens enfilem cap a Vilafranca del Penedès, a les 9 ja som a lloc, a la Fira del Gall, aquest 2016 han celebrat el 20è aniversari de la Fira i per aquesta efemèride han convidat 20 bèsties de ploma i a donat la casualitat que ens hem trobat per primera vegada a la història els tres Grius que fins ara existien a Catalunya, per ordre d'antiguitat el Griu de Barcelona (1982), el Griu d'Artesa de Lleida (2006) i el Griu de Tarragona (2014), val a dir que durant aquest any passat s'ha estrenat el Griu de Peramola (2016), però encara no consta als llistats del bestiari així doncs cal que ben aviat l'inclouem. A la Fira es pot trobar tot tipus d'aviram viu i a la carpa es pot fer la degustació pertinent gràcies als restauradors de la zona tot acompanyat dels corresponents vins del Penedès. En poques paraules, vam fer treballar el cinc sentits. A les 12 del migdia vam iniciar una cercavila que ens portaria a la Plaça Major de Vilafranca, on totes les colles van tenir el seu minut de glòria exhibint el seu ball de protocol. Nosaltres no portàvem acompanyament musical i ens va acompanyar una orquestrina que per aquesta ocasió del 20è aniversari actuava a la plaça, vaig comptar al menys 30 músics. Un so espectacular i el Griu al mig de la Plaça ballant a ritme, va durar uns dos minuts, renoi que bonic! no volia que s'acabés mai, quin moment més màgic ens van donar l'Albert Batiste i l'Adrià Valdivia, els ballarins de torn. Gràcies nois!!!. A cada sortida sempre hi ha quelcom que la fa diferent, esperem que els propers anys siguin tan il·lusionants com ho han set aquests deu anys! gràcies, a tots aquells que ho feu possible!

Per molts any Griu!!!

AMB EL TEMPS TOT ARRIBA

Josep Ma Esteve

El dimarts 7 de febrer, em vaig endur una sorpresa amb què ja no comptava. I és que, quan vaig arribar al migdia a casa per dinar, em vaig trobar que els arbres de la vorera de casa estaven esporgats. No m'ho podia creure. Per fi tocava al meu carrer. Després de mesos i mesos preguntant-ho als plens

ficar la mà al foc perquè tinc mala memòria, però per les dimensions que havien assolit els arbres, estic gairebé segur que feia molt més temps. Però ara ja està, per fi estan esporgats, ara podré tornar a caminar per la vorera sense haver d'inclinar el cap a un costat. Però sobretot, podré tornar a

Els arbres abans de l'esporga.

de l'Ajuntament, de comentar-ho en privat, de veure que, que sí, que ja estan pujant pel carrer Les Eres. Ostres no, han parat a casa de l'Anna Gallart. Vinga, que torno a veure la màquina pels carrers.

Ai, no continuen pel carrer de Les Eres, ara van a la carretera. Que si ho fa la brigada municipal, que si comença una empresa externa. Que si torna la brigada, que si una empresa externa. I així, els mesos i els anys anaven passant.

Diria que des que sóc regidor de l'Ajuntament que no s'havien esporgat, i ja fa dos anys d'això. Crec que abans i tot, no hi puc

passar per la vorera amb la meva filla al coll, sense que hagi de baixar de la mateixa per evitar que les rames la colpegin ni haver de donar-li mil explicacions per baixar a l'asfalt quan sempre li dic que passi per la vorera. No tindrè el magatzem ple, cada dos per tres, dels petits fruits negres caiguts de l'arbre. Podré obrir la porta del magatzem sense tocar les rames (tampoc les podré tocar des del balcó de casa, així quin greu), ni fer caure més aquests fruits al terra que, quan els xafaves ho deixaven tot ben brut.

Ara només desitjo que fins a la propera esporga no passi

tant temps. I si, com em van respondre en alguna ocasió, a la tardor continuaran caient fulles, però no tantes.

Gràcies!!

Els arbres després de l'esporga.

DOMUS DOMINI. LES ERMITES

Miquel Carrera Castellví

Quan viatges i pots dedicar-te a badar el paisatge des d'un cotxe, un tren, a peu o en bicicleta, un dels elements que et criden l'atenció enmig de la natura són les ermites. N'hi ha a tot arreu. Em refereixo, clar, a viatges per aquí les nostres contrades, el nostre país. No sé si a la immensitat de les planures ianquis se'n trobaran gaires d'ermites, o si a la, també, immensa Sibèria no es veu més que boscos de coníferes. Tampoc sóc molt entès en com van d'ermites a Àsia o als territoris africans.

Tant és; aquí en tenim i no hi ha poble amb una mica d'història que no tingui la seva capelleta allunyada, isolada, on la tradició dugui a venerar imatges i fets de sants antics. Sí, les ermites estan lligades a la història de la religió i la religiositat de cada país, de com la gent ha cregut. Sense anar més lluny, quants Ramons i Ramones no hi ha hagut a Artesa degut a la presència de l'ermita, la de Sant Ramon Nonat. Sobre ella ja tenim un documentat llibre de la Josefina París del 1996. A mi m'agrada el lloc, i l'encert de col·locar un edifici al final d'un passeig; conto que ja havia escrit en un altra ocasió, sobre l'harmonia del conjunt. Remenant en la web sobre ermites, m'he assabentat sobre la història tan viatgera de la relíquia del sant a la nostra ermita, història que també contà Mossèn Joan Torrelles en els seus fulls parroquials. Es veu que va anar així: un milicià catòlic que passà amb l'exèrcit pel poble el 1938, camí del front de l'Ebre trobà entre runa i ferralla a l'església parroquial cremada un petit relicari amb restes d'ossos. El xicot prengué els ossos amb ell, com a amulet.

Acabada la guerra, intentà tornar les restes però no se'n sortí, fins que els seus fills aconseguiren el 2007 retornar a la parròquia els ossos que el seu pare passejà per la batalla de l'Ebre. Ja veieu, una història també de religiositat, i també de por, de molta por; la mort rondava cada dia pels camps.

Si ja he contat que m'agrada la nostra, o més ben dit, m'agrada el conjunt sencer on hi tenim la nostra ermita, rumiaré ara altres llocs d'ermitans. En general m'agraden els indrets enlairats, amb vistes; i resulta que allí també sovint se'n veuen d'ermites. Així que primer us diré que malgrat només anar-hi un cop ... m'encantà pujar en una ermita dalt d'un

turó rodó i immens uns 20 km abans de Benavarri. És l'ermita de Sant Quiri, i la veureu a la vostra esquerra en aquella recta de mai acabar de la carretera de la vall d'Aran, passada la benzina del Portal del Pirineu. Paga la pena la passejada per gaudir d'un grandios espectacle sobre les terres aspres de la Franja. Amb una mica d'audàcia i orientació s'hi pot pujar en cotxe des de davant d'un aeròdrom que hi ha en aquella recta; recordo ara que pujant es travessa algun alzinar ben ufanós. Des d'allí dalt veureu la potència de tot el Montsec. Al Montsec tinc una altra ermita agullada, al començament del camí que des de Corçà, a la vall d'Àger, va cap al congost de Montrebei. És l'ermita de La Pertusa. Una petita joia romànica, sense arrebossats de cap tipus, amb teulat de llambordes, i emplaçada en indret singular. Aneu-hi. I preneu la càmera i les bateries, perquè no parareu de contemplar i extasiar-vos.

Ja havíem dit que això de l'ermita, anava sovint amb l'ermità. Si teniu tot un dia desvagueu aneu fins al Montsant, cap a Ulldemolins. Partim de la base que el nom de la serra ja us parla de sants i ermites, així que trobareu ermites a dojo. Al mateix, Ulldemolins, en tindreu tres, i si teniu bona vista, mirant cap dalt del Montsant veureu la de santa Maria, a la carena. Rodar per allí no sé si santifica, però és una meravella. Potser baixareu cap al congost de Fraguerau o us arribareu fins sant Joan del Codolar, a Cornudella, a fer-la petar amb l'ermitana. I cap al tard tornareu a casa tranquils, encantats i potser una mica més savis. Amèn.

Ermita de la pertusa.

Cantar Cap d'Any.

que baixessin els padrins amb les cistelles plenes de paquets amb confits i altres gormanderies. Cap xiquet o xiqueta es quedava sense paquet. És clar, com en tot, hi havia batejos més lluïts que altres. Anar a fullar nius de garses. Al temps que tocava, molts xiquets anàvem a fullar nius de garses. Volíem les garses joves per portar-les (només les potes que ja havien de ser negres) a Casa de la Vila. L'Ajuntament ens les comprava, a cinquanta cèntims cada garsa. Amb aquesta mesura es pretenia fer disminuir la població d'aquesta mixons. Com que no m'he fet un guió per parlar de coses d'aquestes perquè vinguessin d'una manera encadenada, n'aniré parlant tal i com les he anat anotat així que me'n sortia una.

Hem preguntava: Qui van ser els joves (que en dèiem "quintos") que van organitzar les darreres festes dels "INNOCENTS" allà als anys vuitanta? Aquella festa que semblava que no s'havia d'acabar mai, els joves d'ara segurament no saben del que estem parlant.

*Sant Silvestre no protestes
sinó uns vegada a l'any,
el dia que ell protesta té
tants nassos com dies l'any.*

Encara que era només qüestió de fer-se una rialla amb la cara d'estupor dels xiquets i xiquetes més petits, qui no es recorda haver vist passar alguna vegada l'HOMME DELS NASSOS pels carrers del poble?

L'endemà de l'home dels nassos venia l'aplec de

Cercavila de la festa dels Innocents.

la canalla per anar a cantar, conjuntament, allò de:
*Capdany ha vingut
a cavall d'un ruc,
capdany vindrà
a cabavall d'un marrà.*

*Si el ruc cau,
capdany adeusiau*

La canalla cantava la cançoneta una i una altra vegada davant de les cases (sobretot de les més riques) convidant els seus propietaris que els llencessin coses bones per a menjar, però, sobretot, alguna moneda.

Tot i que hi ha encara moltes coses de les quals podríem parlar, acabaré amb el tema dels ESQUETLLOTS. Els esquellots eren com una festa que es costejava amb el que pagava el vidu o vídua que es tornava a casa. Als esquetllots hi podia participar tothom. Tothom sap la cançoneta:

*Volem pa amb oli, pa amb oli volem,
I si no ens en donen esquetllots farem.*

Encara que, del meu record, la gent demanava diners.

Com que ara de vidu no se'n casa cap i si se'n casa algun passa desapercebut davant la moda de les parelles d'ajuntar-se i separar-se altre cop, hauríem de canviar de moda i fer-la a mesura dels nostres dies: Fer esquetllots a tothom que se separa i es torna a ajuntar amb una altra persona i d'aquesta manera, enlloc d'ajudar a fer desaparèixer aquest costum, el fariem més popular i alhora, tots estaríem més divertits.

Cercavila de la festa dels Innocents.

Fer esquetllots.

L'UNIVERS ÉS FINIT PERÒ NO TÉ LÍMITS

Ramon Drudis i Mauri, enginyer i divulgador d'astronomia

Ja fa dies, vaig assistir a una interessant conferència en la què el conferenciant en una de les seves argumentacions, indicava que amb un bon sustentacle i una palanca podríem aixecar qualsevol pes. Aquesta idea no era nova, ja que, el savi grec Arquímedes, descobridor de la llei de la flotabilitat i gran estudiós de la palanca, va divulgar, dos segles abans de Crist, la frase “doneu-me un punt de suport i podré aixecar el món”.

En acabar l'activitat docent vaig fer alguns senzills càlculs sobre un paper i vaig comprovar la impossibilitat de dur a terme la idea del conferenciant i del propi Arquímedes, i així li vaig fer saber al primer, en compartir taula durant el dinar que posteriorment a l'activitat formativa vàrem realitzar. Així, doncs, si imagineu que portem l'exemple a la realitat i utilitzem la Lluna com a punt de suport, caldria emprar un braç de palanca 10.000 vegades més gran que el diàmetre conegut de l'Univers, per a poder aixecar el nostre planeta blau, solament un centímetre.

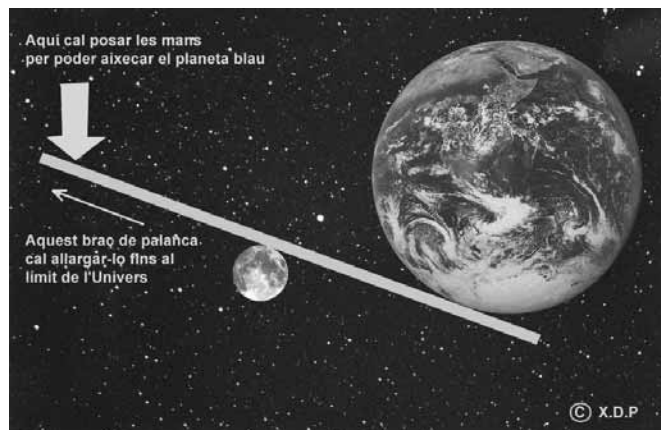
La distància hipotètica d'aquesta palanca, no podríem mesurar-la amb quilòmetres, car és tan gran que necessitem utilitzar els anys-llum, és a dir, el recorregut de la llum en un any. A l'escala del Sistema Solar podem mesurar distàncies amb quilòmetres, minuts-llum u hores-llum, encara que per indicar les distàncies a les estrelles i galàxies necessitem l'any-llum (equivalent a 9,5 bilions de Km, es a dir, la distancia que la llum recorre en un any). La punta del braç de palanca en la que necessitaríem col·locar les mans per a fer força, estaria a milers de milions d'anys-llum de la Lluna, és a dir, fins el límit de l'Univers visible. I és que

l'Univers, des dels seus inicis, a partir d'una explosió primitiva, està expandint-se uniformement, com un globus que s'està inflant, i seguirà fen-ho durant molt de temps.

Totes les galàxies que avui veiem, amb els nostres telescopis, s'allunyen de la nostra Vía Làctia. Aquelles que estan dues vegades més llunyanes es mouen dos cops més de presa; aquelles que estan tres vegades més llunyanes es mouen tres cops més ràpid, i així successivament. Traduint tot això, podem afirmar que: “La velocitat de les galàxies és proporcional a la distància”. Així, doncs, l'Univers no és infinit encara que no té límits. Aquesta definició sembla un contrasentit: Si l'Univers és finit, ha de tenir límits, pel contrari,

El telescopi espacial Hubble va poder captar les 5.500 galàxies en expansió de la imatge, després de 555 dies d'exposició.

Simulació de la palanca per aixecar el món.

Els punts dibuixats sobre la superfície del globus es van allunyant mentre l'inflem. Igual passa amb les galàxies.

si no té límits és per definició infinit. Per aclarir aquest concepte, sens dubte difícil d'entendre en un espai de tres dimensions com el nostre, podem utilitzar un objecte molt familiar per a tothom com és un globus. Doncs, bé, si sobre el globus dibuixem galàxies i comencem a inflar-lo ens adonarem com es va formar l'Univers des de la primera gran explosió o Big Bang. Al seguir bufant dins el globus, veiem com les galàxies dibuixades s'allunyen les unes de les altres, essent l'Univers la pell del globus. El nostre Univers inflat no és infinit per què té un radi encara que es

La galàxia d'Andromeda és una de les més properes a nosaltres, Es pot veure a simple vista des de llocs foscos.

pot considerar il·limitat, car si posem una formiga a caminar sobre la superfície del nostre globus, no trobarà mai un límit. En el cas que un ésser humà pogués viatjar per l'Univers sempre en la mateixa

direcció, al cap de molts milers de milions d'anys-llum de recorregut, tornaria a topar amb el nostre ben volgut planeta blau. Incompreensible? L'Univers seria molt poca cosa si poguéssim entendre'l.

CINGLERES

Jordi Manet

Fem el viatge plegats,
però cadascú camina els seus passos
i en la ruta
ens separen cingleres
que només podem travessar sols,
sols,
i quan tornem
a la cruïlla on es troben els camins,
ens adonem que som més forts
i més savis
i que estem més junts.

HIPERCOLESTEROLÈMIA

M. Àngels Curcó Ribelles

La segona xerrada del Programa de formació sanitària a la gent gran, que va tenir lloc a la Llar de Jubilats, va ser sobre la hipercolesterolèmia.

Conferència a la Llar de Jubilats.

El colesterol, com la hipertensió i la diabetis, és un factor de risc cardiovascular, i com els anteriors cal tenir-lo ben controlat per disminuir aquest risc.

Què és el colesterol?

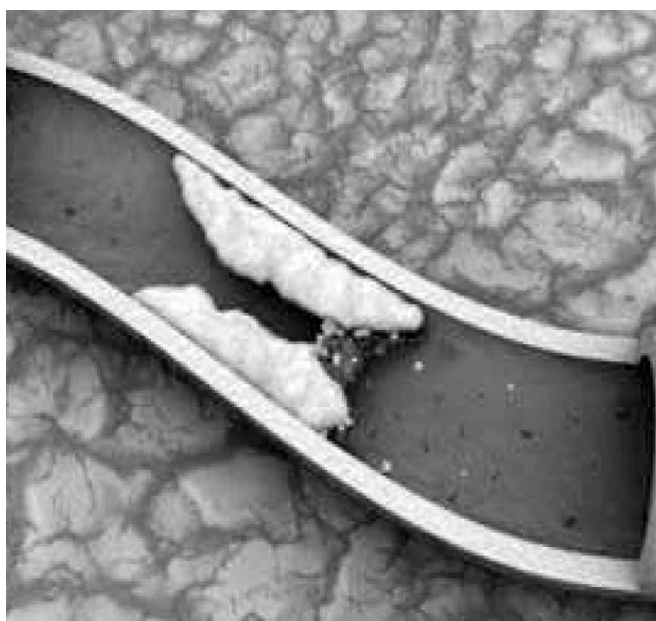
És un tipus de greix que es troba a la sang i segons el seu origen pot ser:

- Endogen: el fabrica el nostre fetge.
- Exogen: prové dels aliments que ingerim.

El nostre cos necessita colesterol per al seu funcionament.

L'excés de colesterol s'anomena **hipercolesterolèmia**. Pot aparèixer en persones grasses o primes, homes o dones.

Es pot acumular a les artèries i això fa disminuir el seu diàmetre (arterioesclerosi).

Com es mesura el colesterol?

Es fa la determinació en dejú a la sang (del braç o d'un dit), i s'ha de mantenir el mateix estil de vida (pes i exercici), que en les 3 setmanes prèvies a l'anàlisi.

A les persones amb factors de risc i majors de 74 anys caldria fer-ho cada any, i cada 5 anys als homes de més de 35 i les dones de més de 45 anys.

Es mesura:

- Colesterol total: valors ideals: < 200 mg/dl
valors moderats: entre 200-240 mg/dl
valors alts: > 240 mg/dl
- Colesterol LDL "dolent": valors majors de 160mg/dl requereixen tractament farmacològic.
- Colesterol HDL "bo": per sobre de 60mg/dl

Els nivells de colesterol que tinguem dependran de factors genètics, factors dietètics (consum excessiu de greix saturat i/o colesterol, alcohol), patir alguna malaltia (hipotiroïdisme, colèstasi, síndrome nefròtica, diabetis) o del consum de determinats fàrmacs (estrògens, corticoides, retinoides, etc.).

És molt important el control del nivell de colesterol per què no dona símptomes encara que estigui alt, moltes persones tenen hipercolesterolèmia sense saber-ho i per que un mal control de la hipercolesterolèmia augmenta el risc de tenir malalties cardiovasculars, infarts, ictus...

Consells bàsics per controlar el colesterol

- **Controlar el pes:** és important mantenir el pes ideal. Per això es recomana seguir una dieta baixa en calories en casos d'excés de pes.

L'excés de pes i l'obesitat, juntament amb la hipercolesterolèmia, contribueixen a l'aparició de malalties **CARDIOVASCULARS**

- **Seguir una alimentació equilibrada:** fruites i verdures cada dia, llegums 4 cops / setmana, peix blanc 3-4 cops/setmana, peix blau 2-3 cops/setmana, carns blanques (pollastre, gall d'indi, conill) 2-3 cops/setmana, carns vermelles (xai, vedella, porc) 1-2 cops/setmana i ous 2-3 a la setmana. Important beure molta aigua i cuinar amb oli d'oliva.

S'hauria d'evitar el consum de greixos d'origen animal (embotits, mantega, formatges curats, etc.) i també de greixos vegetals transformats (margarina, brioxeria industrial, etc.) olis insaturats TRANS.

Igualment important és la manera de cuinar. Millor cuinar a la planxa, al vapor, bullit, al forn o saltejat i evitar els fregits.

Els aliments enriquits amb fitoesterols poden ajudar, però no substitueixen una dieta variada i equilibrada.

- **Fer activitat física regularment:** 30-45 minuts d'exercici moderat al dia pot reeducar el colesterol dolent i augmentar el bo, reduint el risc de patir malalties cardíaques, embòlies, diabetis i hipertensió arterial.
- **Reduir el consum d'alcohol:** Pot afectar el cor i el fetge i contribueix a augmentar la pressió arterial i el nivell de triglicèrids (un altre greix de la sang).

Si tot i adoptar uns hàbits saludables no és

suficient i tenim el colesterol elevat, llavors el metge decidirà el tractament que cal seguir i quin serà el més adequat a cada persona, tenint en compte, no només els nivells de colesterol en sang, sinó també els altres factors de risc personal.

Els medicaments ajuden a tenir el colesterol a ratlla però cal continuar sempre amb els hàbits saludables.

Conferència a la Llar de Jubilats.

HO ESTAVEM ESPERANT AMB CANDELETES

Alternativa Ecologista d'Artesa de Lleida (Protectora d'Artesa)
Plataforma animalista Terres de Lleida

El juny del 2014 obria les portes de manera activa el CAAC Segrià o Centre d'Atenció d'Animals d'Alcanó. Els primers dos anys foren infructuosos ja que només es van acollir 5 animals . La causa per què els pobles del Segrià que havien signat conveni no hi portaven els animals abandonats i perduts era perquè el cost que cada ajuntament havia de satisfer per cada un d'ells era de 600 euros. El director del CAAC estava sorprès davant d'aquesta realitat i més sorprès es va quedar quan les protectores li vam dir que no li podíem fer costat, que fins i tot nosaltres ho trobàvem car. El fet és que un bon dia es va avenir a parlar-ne per tal de canviar aquesta realitat que exigia la unió i l'esforç de tothom. Així es va formar la Plataforma Animalista Terres de Lleida. L'objectiu era trobar la manera com els ajuntaments hi portessin els animals, ja que les dependències s'havien construït amb diner públic amb aquesta finalitat per donar compliment a la llei de protecció que els hi obliga

(art. 16). Finalment es va pactar un euro per habitant i any i 50 euros per cada gos acollit. Es van fer reunions amb cada una de les alcaldies i finalment la votació va sortir favorable al nou reajustament econòmic.

Val a dir que un cop aconseguit el seu propòsit, el director de les dependències va tallar tot tipus de

Centre d'Atenció d'Animals d'Alcanó.

relació amb Plataforma, ja que a l'última reunió amb el Consell, on Plataforma no era present, va aconseguir convèncer-los per tal que els 600 euros per animal li arribessin directament des del Consell i no a través de les alcaldies. Ens havia utilitzat i traït. Plataforma es va escandalitzar davant d'aquesta realitat i va pronosticar que els diners recollits a raó d'un euro per habitant i any, és a dir 60.000 habitants, 60.000 euros, serien insuficients, ja que s'esperava una entrada massiva d'animals. Tal dit tal fet! aquests dos anys i escaig el CAAC ha estat del tot deficitari per al Consell Comarcal, havent de rebre, a més, denúncies per part del director per impagament. La situació era greu i ni el canvi de direcció del nou consell comarcal (del Pau Cabré a M. José Invernón) no ho va poder solucionar.

Per una altra banda la direcció del CAAC no aconseguia reflotar la situació econòmica i els deutes començaren a acumular-se, tal com expliquen els articles de premsa que s'han publicat sobre el tema. Es passà a deure diners a tothom (veterinaris, pinso, llum etc) fins i tot els treballadors van deixar de cobrar a partir del novembre del 2016. La indignació per part de tots anava creixent, algun treballador va plegar i els altres van aguantar estoicament per tal de no deixar els animals desamparats. No solament estàvem davant d'una persona que havia ens havia enganyat, també era un mal gestor. En un any i mig havia gastat gairebé 300.000 euros sense donar gaires explicacions. El consell comarcal anava allargant diners per a pinso, però els veterinaris ja no s'hi acostaven. La corda es va anar tibant fins que el dimecres 22 de febrer el director del CAAC va lliurar les claus i a través d'un burofax dimitia de la seva responsabilitat. S'emportava el llibre de registre i tota la paperassa indispensable per al funcionament del centre, també els dos ordinadors, un dels quals era del consell comarcal. Malgrat aquests entrebancs inicials, ens n'alegrarem tots d'allò més, ja que a partir d'ara es podia fer foc nou i començar una nova gestió a través de l'acció directa del consell comarcal, tot contractant uns

treballadors amb el perfil adequat perquè facin la tasca de control d'entrades, adopcions i intenció diària del recinte: neteja, alimentació, controls veterinaris i cures a través d'un professional sanitari etc.

I aquí estem, enmig d'aquest maremàgnum que ara tenim el propòsit de redreçar entre tots. Com sempre el consell comarcal confia en Plataforma, decidits a ajudar en tot el que puguem amb la intenció de passar a ser una de les comarques capdavanteres en el compliment de la llei de protecció i la tinença responsable.

Ara més que mai seran importants la connexió i col.laboració entre l'ajuntament i els grups locals de suport a l'alcaldia. També es continuarà aconsellant que cada poble disposi d'un espai per ubicar els animals abans de portar-los a Alcano, en cas que es trobin fora d'hores d'apertura del centre. Això, entre altres qüestions, evita que pateixin accidents o qualsevol anomalia que deteriora l'animal i que té el seu cost econòmic que entre tots hem de satisfer.

Ara més que mai cada propietari d'animals cal que faci bé les coses: mantenir-los amb salut, socialitzar-los, educar-los, posar-los el xip i sobretot esterilitzar-los perquè no es reproduïxin. N'hi ha massa i mantenir les dependències, com queda explicat, és molt car.

Els objectius que estem desenvolupant des de Plataforma amb el vistiplau de l'administració i ajuntaments per ajudar en el tema són: -xerrades a les escoles dels Segrià amb el suport del Centre de Recursos Pedagògics dels Segrià. Aquest any hem arribat a més de tres-cents alumnes.

-xipatges i esterilitzacions de femelles en situació de risc i que provoquen cadellades incontrolades, a preus assequibles. Ja us n'informarem. Es molt fàcil: no és obligatori tenir animals de companyia, fer les coses bé, sí.

"La moral dels pobles i de les persones es coneix segons el tracte que donen als seus animals"
Mahatma Gandhi.

CRÒNIQUES DEL CF ARTESA DE LLEIDA

Oriol Liarte Torrelles

AT Alpicat B 1 - CF Artesa de Lleida 2

Gran i treballadíssima victòria dels jugadors de l'Artesa a casa de l'Alpicat. El partit va començar amb una gran intensitat per part dels dos equips. L'alpicat va aprofitar un còrner per avançar-se al marcador amb un gol matiner. Malgrat això, els blanc-i-blaus no es van rendir i van mostrar un gran nivell de joc. En una passada a l'espai, Gerard Horra va rematar la pilota a dins de la xarxa per mitjà d'una volea. En empatar el partit, l'Artesa va apretar més per avançar-se al marcador. Eren els millors moments dels visitants en tot el partit, fet que l'Alpicat va frenar amb un joc dur. Els Artesencs, van disposar de nombroses ocasions de gol per endur-se el matx, però no les van poder transformar. A les acaballes de la primera part, en una pica-baralla l'Artesa es va quedar en 10. Quedava tota una segona part per remontar el partit amb 10 jugadors. Els jugadors de l'Artesa no es van rendir, i van seguir lluitant, proposant un joc més defensiu, però sense renunciar al 100% de la possessió. L'Artesa va ser superior a l'Alpicat. Els canvis van ajudar a mantenir fresc l'equip. Finalment, el treball, les ganes i el sacrifici van permetre als visitants emportar-se el partit, a través de novament Gerard Horra, que va definir un 1 contra 1 amb el porter local.

Alpicat At. C. B: R. Encuentra (H. Drudis), D. Roca, A. Beamud, J. Carulla (E. Castillo), A. Sabater, E. Pallàs, J. Cots, G. Roure (R. Solanes), J. Iborra, S. Martos (A. Pelay) i J. Codina.

C. F. Artesa de Lleida: O. Solé, J. Liarte (D. Carrera), X. Vidal (I. Borrell), S. Puertas, E. Liarte (O. Mor), M. Rodríguez, V. Carretero, C. Sanjuan, A. Moreno (O. Liarte), G. Horra i I. Vidal.

UE Castellldans 1- CF Artesa de Lleida 2

Gran victòria per l'Artesa en un camp difícil on el Castellldans sols havia perdut un partit. A la primera part l'Artesa dominava la possessió, fet que va proporcionar-li diverses ocasions de gol per poder obrir el marcador. El Castellldans, però, no es va quedar enrere i també va disposar de les seves ocasions, robant la pilota a dalt i utilitzant la contra. En una triangulació va arribar una passada a l'espai per David Carrera, que va baixar la pilota, va encarar al porter i el va batre amb un fort xut. A la segona part, el partit es va convertir en un atac i gol dels dos equips, amb un mig del camp pràcticament inexistent. Cal destacar la solidesa defensiva de l'Artesa, que va esvaïr les nombroses ocasions dels locals. En una jugada per la banda esquerra, Isaac Vidal va rebre una passada de la mort i va enviar la pilota al fons de la xarxa. A les acaballes del partit, el Castellldans va prémer l'accelerador per aconseguir marcar el 1-2 definitiu, rematant un còrner des del segon pal. Aquesta victòria va dedicada pel nostre company Curial Gallart Rodríguez, que el dissabte es va operar dels lligaments creuats, per tornar amb més força que mai. ÀNIMS CURI!!

U.E. Castellldans: A. Garcia, P. Ludosan, A. Vilella, A. Martín, G. Sanuy, A. Ciurana (Ch. Hernando), R. Masip, R. Barbudo, B. Dworak (R. Argiles), N. Benaisaten i C. Saltó (C. Gaya).

CF Artesa de Lleida: O. Solé, J. Liarte (O. Liarte), X. Vidal (I. Borrell), S. Puertas, E. Liarte, M. Rodríguez, M. Iglésias, V. Carretero (M. Porqueras), D. Carrera (O. Mor), G. Horra (R. Massot) i I. Vidal.

Partit CF Artesa - CF Montoliu.

CF Artesa de Lleida 4 - CF Montoliu 2

Nova victòria dels blanc-i-blaus, aquest cop a casa. El partit però, va començar costa amunt amb un gol matiner del Montoliu, a través d'un còrner. Tot i això, l'Artesa va reaccionar mitjançant una gran jugada de Sergi Puertas, que se'n va per la banda amb una paret, entra a l'àrea i defineix davant del porter visitant. El gol va donar força i confiança als locals per començar a jugar la pilota. Gràcies a una jugada ben trenada va arribar el primer gol de Gerard Horra, que es va quedar sol davant el porter rival i va definir en l'1 contra 1. A la segona part, el joc va seguir la mateixa tònica, amb un Artesa

Jugada del partit CF Artesa - CF Montoliu.

que cada cop tenia més domini del joc. Llavors va arribar el 3-1, amb una gran jugada de Isaac Vidal, que dribla al central amb un túnel i defineix davant el porter del Montoliu. En mig del domini local, l'equip visitant va demostrar que podia fer mal a la contra i a pilota parada. En una jugada per la banda, van marcar el 3-2, posant pressió a l'Artesa. Tanmateix, els locals no van decaure, al contrari, van seguir en el matx, lluitant com mai totes les pilotes i evitant que el Montoliu s'acostés a l'àrea. A les acaballes del partit, novament a través de Gerard Horra, l'Artesa va marcar el definitiu 4-2, que dóna 3 punts importantíssims per seguir en la lluita a la part alta de la classificació.

CF Artesa de Lleida: J. Herrera, O. Liarte (J. M. Masip), X. Vidal (V. Carretero), S. Puertas, M. Rodríguez (J. Liarte), I. Borrell (O. Mor), E. Liarte, M. Iglésias, C. Sanjuan (C. Martínez), G. Horra i I. Vidal.

CF Montoliu de Lleida: A. Ruiz, D. Arenas, A. González (K. Barci), I. Herhar, R. Girol, M. Peláez, R. Bezares, O. Álvarez C. Arce), S. Ditendiave, A. Escolà i K. Diallo.

MOTS ENCREUATS

Miquel A. Navarro

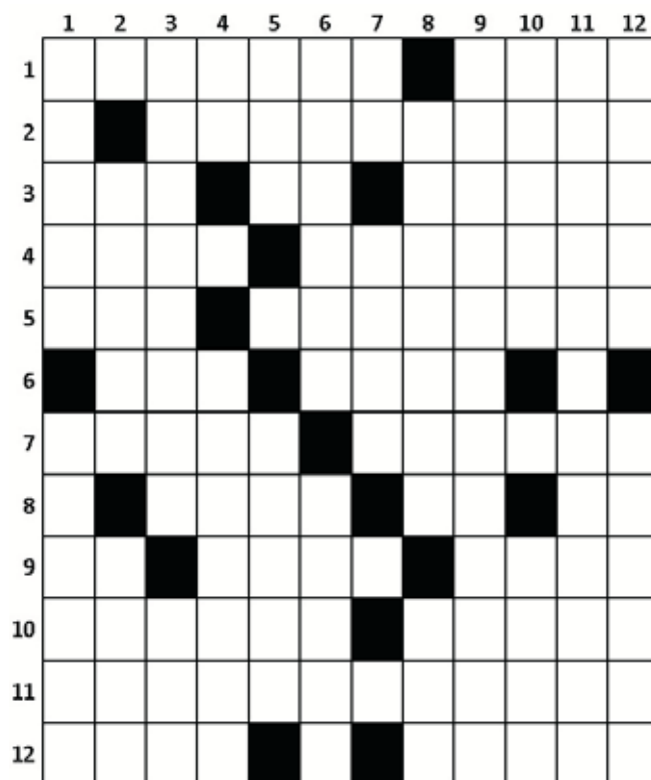
Solució pàgina 35

HORIZONTALS

1. Ajustar, avenir. Carro o jàssera. **2.** La més simple. Al revés, no ben bé els pares. **3.** Gepa, càrrega. Vocal repetida. Colonitzadors holandesos o galetes. **4.** Que té utilitat. Farà la tornada. **5.** Era no gaire condicionada. Al revés, rosegares, corroïes. **6.** Muntanyes nord-africanes. Moneda americana. Cinc. **7.** Palíndrom de poca quantitat. Estudi de postgrau. **8.** Vocal. Primera lletra hebrea. Tribunal constitucional, o no?. Rècord Universal. **9.** Consonants consecutives. Onades. Al revés, guardo. **10.** Ocasionar, crear. Al revés, pot ser ciclista. **11.** Quan elles donen informació. **12.** Al revés, acció de fondre. Fa plurals. No militar, civil.

VERTICALS

1. Separat, municipi de l'Alt Camp. **2.** Xifra romana. Vaporós, subtil. Beneits, sagrats. **3.** Per al mal de cap. Ovni anglès. **4.** Nom de consonant. Cinquanta. Fa filosofia. **5.** Triplica. Fa plurals. Portar, guiar. **6.** Al revés, menuda, no gran. Ordre militar. **7.** Revolució Social. Resem, preguem. Consonant sinuosa. La primera. **8.** Cremat, socarrat. Un tap que no tapa bé. **9.** Exploració dels bronquis. **10.** Tenir una idea o pla. Tona. Molt llest. **11.** Garrofetes. **12.** Al revés, et deixa l'espatlla blanca. Duresa, amb les mateixes lletres.

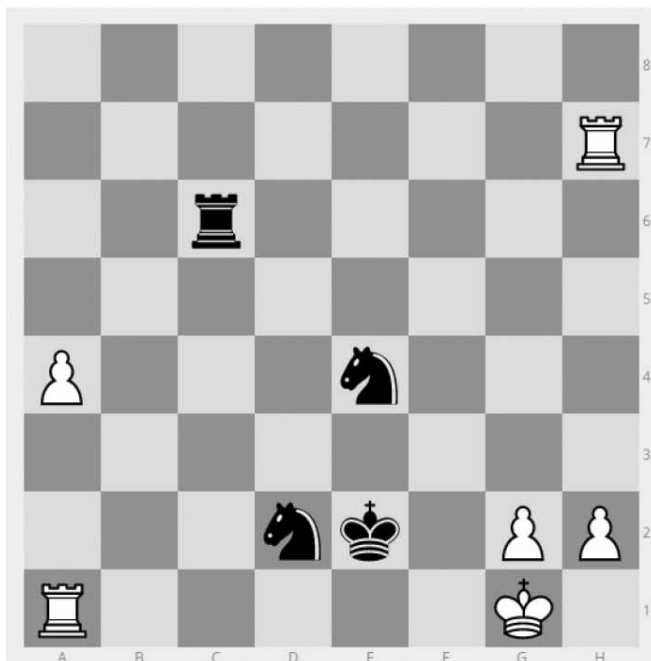
ENTRETENIMENTS

PROBLEMA D'ESCACS

Solucions a la pàgina 35

Albert Batiste

Juguen negres i guanyen la partida en 3 moviments.

SOPA DE LLETRES

M. A Navarro i Lluís Gil

SUDOKU

Busqueu en aquesta sopa de lletres els noms de 15 metalls.

I	C	O	U	R	E	L	U	C	N
D	A	V	T	I	T	A	N	I	C
A	R	G	E	N	T	I	Q	U	O
N	I	R	I	L	L	U	I	C	R
A	M	J	A	J	E	R	I	N	O
V	S	B	O	L	U	F	T	I	R
I	O	C	I	C	J	P	A	Z	R
C	X	A	R	N	A	G	L	V	E
L	L	E	F	O	D	O	P	O	F
A	M	I	G	R	M	I	L	E	M

				8			5		
1		6					9		
8	5		2	9			7		1
7					2		8		
				6					7
	1						5	3	
		5		2	1	4			9
	2								6
9	6			4	3			8	

HO HEM LLEGIT A...

La Cursa i Caminada Solidària d'Artesa amb la Marató de TV3, organitzada pels Superbé, ha estat elegida en segon lloc del ranquing de les millors curses d'Espanya.

Segre, dissabte 14 de gener de 2017.

ATLETISME CURSES POPULARS

Lleida triomfa en 'running'

Sis proves figuren entre les tres millors carreres d'Espanya, elegides per més de 49.000 usuaris del portal Runedia || Entre les quals dos de la Lliga Ponent

REDACCIÓ

LLEIDA Sis proves atlètiques que s'organitzen en territori lleidatà es troben entre les tres primeres de l'edició 2016 del ranquing de les millors curses d'Espanya. Aquest ranquing ha estat elaborat amb l'ajuda, els vots i els comentaris de més de 49.000 usuaris que han compartit les seues opinions amb el portal de Runedia, que compta amb un gran predicament entre els corredors.

Els membres del jurat, format per atletes d'elit i populars, han assajat personalment cada una de les proves. S'han valorat aspectes que van des de l'organització de la prova, el preu, l'ambient existent o els serveis oferts, fins a d'altres com són la qualitat del recorregut i la dificultat presentada.

La Lleida Night Run ha estat elegida la millor en la categoria "Altres distàncies", obtenint una puntuació 4,54 sobre 5. És una prova nocturna, de 6.500 metres, organitzada per Go go Runners Club al Turó de la Seu Vella.

Menció a part mereixen la Cursa i Caminada Solidària Artesa de Lleida amb la Marató de TV3 i la Volta al Pantà d'Utxesa, dos proves de la Lliga Ponent, que han estat elegides pel prestigiós portal com la segona i tercera millors d'Espanya en l'apartat de 10 quilòmetres.

I Lleida destaca també al

Gala del circuit Mitges de Ponent a Balaguer ■ L'ajuntament de la capital de la Noguera va acollir ahir la gala de lliurament de premis de la segona edició del circuit Mitges de Ponent, corresponent a l'any passat, en la qual Sancho Ayala i Toni Hermoso van ser els campions absoluts.

capítol de carreres de muntanya, on les diferents proves de la Rialp Matxicots són entre les tres millors de l'Estat en les diverses distàncies i dificultats.

Així, en l'apartat de Millor Trail Ultra d'Espanya (carreres de més de 50 quilòmetres) el segon lloc és per a la Rialp Matxicots Trail, amb una dis-

tància de 52 km, i el tercer per a la Rialp Matxicots Extrem, de 82 km.

Finalment, la sisena prova lleidatana que figura en el podi de les millors curses espanyoles és la Rialp Matxicots Mitja, de 21 quilòmetres, que és segona en la categoria de Millor Trail Mitjà (proves que tenen

entre 15 i 30 quilòmetres de recorregut).

Runedia, que compta al seu portal amb 81.100 usuaris registrats, també fa una selecció de les millors carreres per autonomies. La Mitja Marató de Lleida, la Lleida Night Run i la Rialp Matxicots Trail es troben entre les millors de Catalunya.

TELÈFONS I HORARIS D'INTERÈS

Ajuntament973 16 71 62
 Assistent social: dimecres alterns.....973 16 73 15
 Correus: dilluns a divendres, 8-10 h, dissabte 8-9h
 Farmàcia.....973 16 72 04
 Veterinari de la Protectora Local:
 Jaume Armengol.....626 869 516

V3 Hospital Veterinari:.....639 367 888
 Metge.....973 167 291
 Metge urgències: Dies feiners: 15 h – 8 h i els festius
 tot el dia973 14 20 29 / 973 14 20 33
 Museu:973 16 71 62
 (Ajuntament, hores convingudes)

SOLUCIONS ALS ENTRETENIMENTS

MOTS ENCREUATS

HORIZONTALS

1. ADAPTAR. BIGA. 2. I. PADRASTRES. 3. GEP. II. BOERS. 4. UTIL. TORNARÀ. 5. AER. CORCARES. 6. RIF. PESO. V. 7. MINIM. MÀSTER. 8. U. ALEF. TC. RU. 9. RS. ONES. DESO. 10. CAUSAR. ETAPA. 11. INFORMATIVES. 12. FOSA. S. PAISÀ.

VERTICALS

1. AIGUA-MURCIA. 2. D. ETERI. SANS. 3. ASPIRINA. UFO. 4. PE. L. FILOSOF. 5. TRI. S. MENAR. 6. PETITA. FERMS. 7. RS. OREM. S. A. 8. ABRASAT. ATP. 9. BRONCOSCOPIA. 10. IDEAR. T. SAVI. 11. GARROVERETES. 12. CASPA. RUDESA.

ESCACS

1. Cf3+, gxf3
2. Tg6+, Rh1
3. Cf2++

SUDOKU

2	9	4	1	8	7	6	5	3
1	7	6	4	3	5	9	2	8
8	5	3	2	9	6	7	4	1
7	3	9	5	1	2	8	6	4
5	4	2	3	6	8	1	9	7
6	1	8	9	7	4	5	3	2
3	8	5	6	2	1	4	7	9
4	2	7	8	5	9	3	1	6
9	6	1	7	4	3	2	8	5

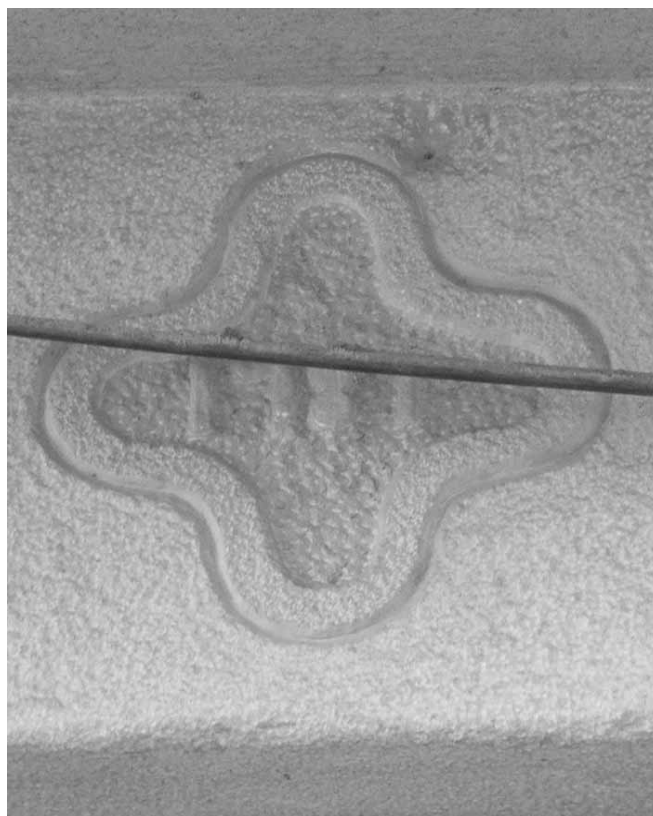
SOPA DE LLETRES

COURE, NIQUEL, ZINC, OSMI, MERCURI, OR, FERRO, PLATI, VANADI, CROM, TITANI, INDI, ARGENT, COBALT i PLOM.

ENIGMA

Sabeu on està està aquesta data?

Solució a l'enigma del mes passat: A la paret sud de l'antic molí de Cal Jové, al carrer del Castell.

FE D'ERRADES

En l'anterior numero hi havia una errada en la solució del problema d'escacs. La solució correcta es:

1., **Dxd4**
2. **Axd4**, Cf3+
3. Rf1, Ab5+
4. Dc4, Axc4++

CONCERT DE NADAL DELS ALUMNES DE L'EMMA

FESTA DE CAP D'ANY DE LA LLAR DE JUBILATS

CAVALCADA DE REIS

CONCERT DE NADAL DE LA CORAL

IMATGES D'ACTUALITAT

GELADES

BENEDICCIÓ DE VEHICLES I ANIMALS

ARTESENS PARTICIPANTS A LA TRACTORADA

CONFERÈNCIA D'A. VELASCO EN ELS ACTES DEL 50 ANIVERSARI DE L'A.C. LA FEMOSA